

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL
DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CNEPSS

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUAREA ȘI
PROMOVAREA STĂRII DE SĂNĂTATE

CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂTATE
PUBLICĂ SIBIU

DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ NEAMȚ

CAMPANIA
pentru celebrarea

Zilei Internaționale a
Conștientizării Autismului
2 aprilie 2019

INFORMARE CAMPANIE

- × **“Tulburarea autistă” este definită ca “o tulburare pervazivă de dezvoltare caracterizată prin: deteriorarea calitativă în interacțiunea socială, deteriorări calitative în comunicare, precum și pattern-uri stereotipe și restrânse de comportament, preocupări și activități. Este, de asemenea, caracterizată de întâzieri, cu debut înaintea vârstei de 3 ani, în cel puțin unul din următoarele domenii: interacțiune socială, limbaj, așa cum este utilizat în comunicarea socială, joc imaginativ sau simbolic.”**

Definiția este utilizată în România în conformitate cu prevederile Criteriului medico-psihosocial de încadrare în grad de handicap din 31/08/2007, la Capitolul 1 - Funcțiile Mentale

Se estimează că 1 din 160 de copii, la nivel mondial, are ASD (Autism spectrum disorders). Această estimare reprezintă o cifră medie, iar prevalența raportată variază substanțial în cadrul studiilor. (<https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/autism-spectrum-disorders>)

Dinamica și nivelul fenomenului în România

Date referitoare la prevalența TSA în România

În conformitate cu Datele Statistice furnizate de Direcția Generală Protecția Persoanelor cu Handicap, din Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale la data de 31 martie 2011, în România s-a înregistrat un număr total de 691.482 persoane cu dizabilități, din care 374.208 sunt femei și 61.994 copii.

În ceea ce privește numărul persoanelor cu handicap mental, aceeași sursă menționează un număr de 116.303 persoane și 92.284 persoane cu handicap psihic, preponderent la adulți fiind handicapul mental accentuat (58.029), iar la copii handicapul mental grav (5.017). În acest moment nu există o statistică oficială privind numărul de persoane cu tulburări din spectrul autist în țara noastră.

(sursa [Strategia Națională pentru Integrarea Socială și Profesională a Persoanelor cu TSA 2012-2016, pag. 22-23](http://www.autism.raa.ro/upload/files/STRATEGIA_NATIONALA_TSA_2011_DRAFT.pdf)
http://www.autism.raa.ro/upload/files/STRATEGIA_NATIONALA_TSA_2011_DRAFT.pdf)

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

- × În baza circularii trimise în data de 06.02.2008 către 41 județe și cele 6 sectoare ale municipiului București, au fost solicitate informații cu privire la cazurile de copii cu tulburări din spectrul autist din serviciile publice și cele ale ONG-urilor, ce funcționează pe teritoriul de competență a DGASPC-urilor.
- × Prin centralizarea răspunsurilor primite din partea celor 41 de județe și cele 6 sectoare ale municipiului București s-au obținut următoarele informații în ceea ce privește situația copiilor cu tulburări din spectrul autist:
 - în evidențele serviciilor de evaluare complexă figurează un număr total de 3.159 de copii diagnosticați cu tulburări din spectrul autist (9 dintre aceștia sunt cu întârziere mentală severă cu elemente autiste);
 - în cadrul sectorului 6, nu există servicii specializate pentru copiii diagnosticați cu tulburări din spectrul autist;
 - sunt 190 de servicii specializate în cadrul cărora sunt asistați un număr de 1504 copii cu TSA, iar 1328 dintre aceștia beneficiază de servicii specializate;

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

- în cadrul serviciilor menționate lucrează un număr total de 3192 persoane (1750 personal de specialitate și 1442 încadrat la categoria alte persoane). Personalul de specialitate este reprezentat de 151 medici, 213 psihologi, 801 educatori, 207 psihopedagogi/logopezi, 162 kinetoterapeuți, 216 asistenți sociali. În cadrul categoriei alte persoane figurează: asistenți medicali, infirmiere, pedagogi, șoferi, îngrijitoare, bucătari, supraveghetori etc.;
- 4 județe și-au exprimat nevoile de formare ale personalului în lucrul cu copii cu TSA: cursuri de formare pentru situații de criză; relaționarea cu adolescenții autiști, abordarea maturizării sexuale; relaționarea/comunicarea cu copiii autiști; cursuri de formare pentru toate categoriile de personal etc.

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

Anul	Prevalența (rate la 100000 loc.) Tulburări cu spectru autist		
	Masculin	Feminin	Total
2007	631,23	206,06	413,41
2008	630,47	205,74	412,85
2009	629,78	205,44	412,32
2010	629,09	205,13	411,80
2011	628,42	204,85	411,30
2012	627,60	204,51	410,71
2013	626,82	04,19	410,17
2014	626,05	203,88	409,63
2015	625,30	203,57	409,08
2016	624,60	203,28	408,56
2017	624,04	203,04	408,12

Sursa: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare>

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

Incidența (rate la 100000 locuitori) prin tulburări ale dezvoltării psihologice și alte tulburări fără precizare (cod ICD 10 - F83, F84, F88, F89), pe județe și pe sexe în România, în anul 2017 – Sursa: INSP

JUDEȚ	TOTAL	MASCULIN	FEMININ
MUREȘ	17,20	21,08	13,45
MARAMUREȘ	15,25	18,80	11,83
HUNEDOARA	13,99	17,13	10,97
TELEORMAN	11,15	9,84	12,43
CALARASI	11,11	19,79	2,80
TIMIS	11,03	14,18	8,07
VILCEA	10,67	10,32	11,03
ILFOV	10,21	15,53	5,10
SATU_MARE	10,19	15,11	5,45
HARGHITA	9,16	11,90	6,48
BRASOV	8,36	11,60	5,24
PRAHOVA	8,32	9,52	7,19
COVASNA	8,29	7,87	8,71
TULCEA	6,98	11,93	2,00
GORJ	6,49	9,97	3,07
BOTOSANI	6,40	11,34	1,53
IASI	6,33	9,67	3,02
SUCEAVA	6,21	10,60	1,90

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

Incidența (rate la 100000 locuitori) prin tulburări ale dezvoltării psihologice și alte tulburări fără precizare (cod ICD 10 - F83, F84, F88, F89), pe județe și pe sexe în România, în anul 2017

Sursa: INSP

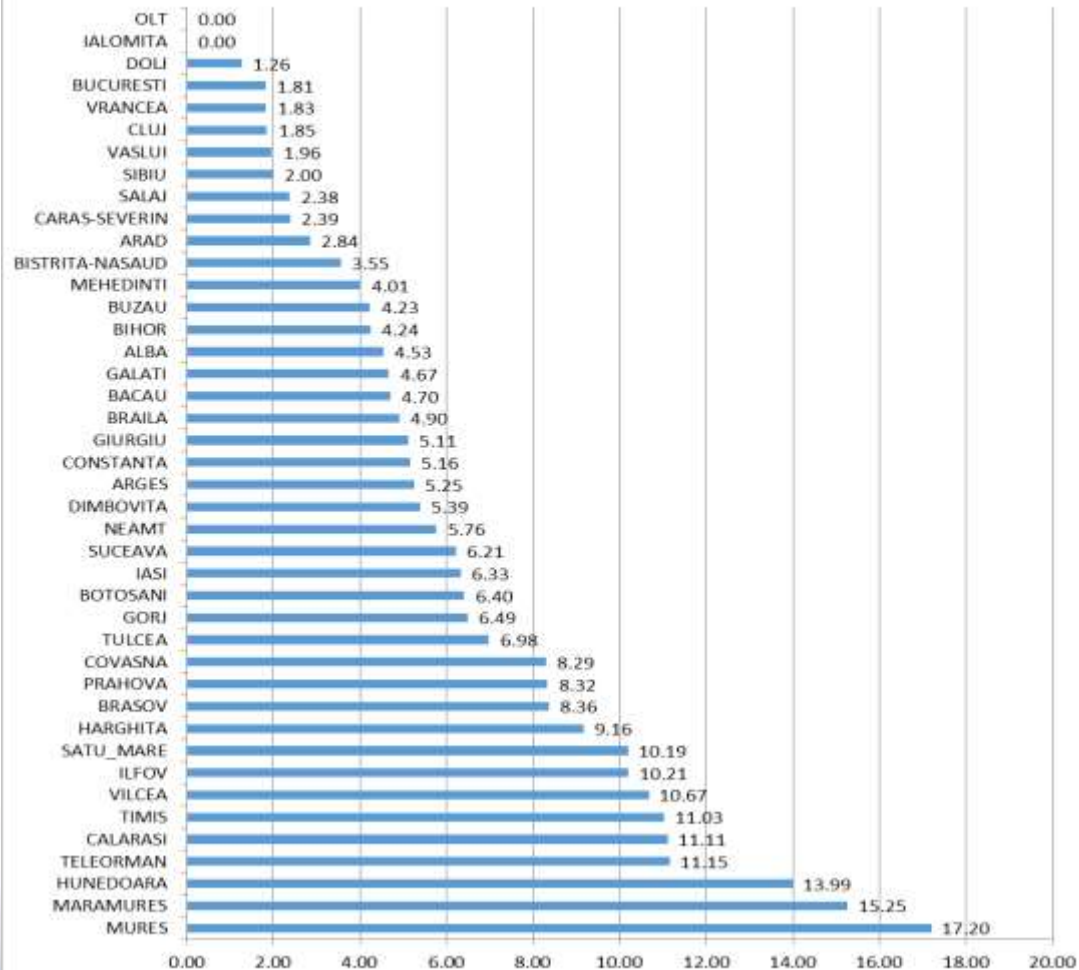
NEAMT	5,76	8,53	3,06
DIMBOVITA	5,39	7,26	3,55
ARGES	5,25	7,63	2,98
CONSTANTA	5,16	6,65	3,74
GIURGIU	5,11	8,09	2,17
BRAILA	4,90	7,45	2,48
BACAU	4,70	7,46	2,00
GALATI	4,67	5,52	3,83
ALBA	4,53	3,67	5,37
BIHOR	4,24	5,06	3,45
BUZAU	4,23	4,31	4,15
MEHEDINTI	4,01	5,68	2,37
BISTRITA-NASAUD	3,55	5,71	1,41
ARAD	2,84	4,87	0,92
CARAS-SEVERIN	2,39	3,46	1,35
SALAJ	2,38	3,06	1,73
SIBIU	2,00	2,57	1,46
VASLUI	1,96	3,43	0,55
CLUJ	1,85	3,54	0,27
VRANCEA	1,83	2,49	1,20
BUCURESTI	1,81	2,95	0,82
DOLJ	1,26	1,93	0,62
IALOMITA	0,00	0,00	0,00
OLT	0,00	0,00	0,00

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

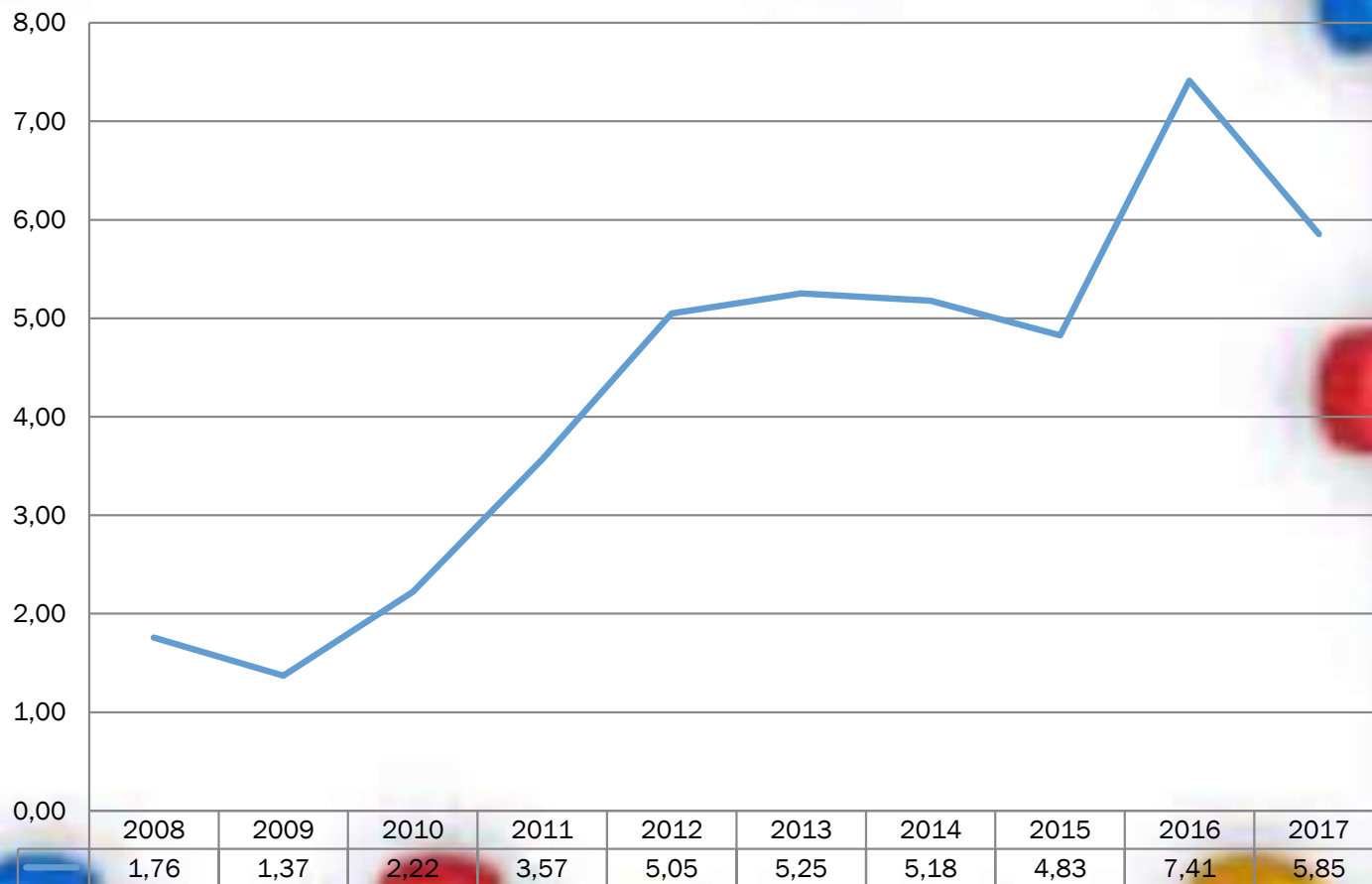
Incidența (rate la 100 000 de locuitori) prin tulburări ale dezvoltării psihologice și alte tulburări fără precizare(COD ICD 10 - F83, F84, F88, F89) în România, în anul 2017

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

Incidența (rate la 100000 loc. populație rezidentă) prin tulburări ale dezvoltării psihologice și alte tulburări fără precizare (COD ICD 10 - F83, F84, F88, F89) în Romania, în perioada 2008-2017

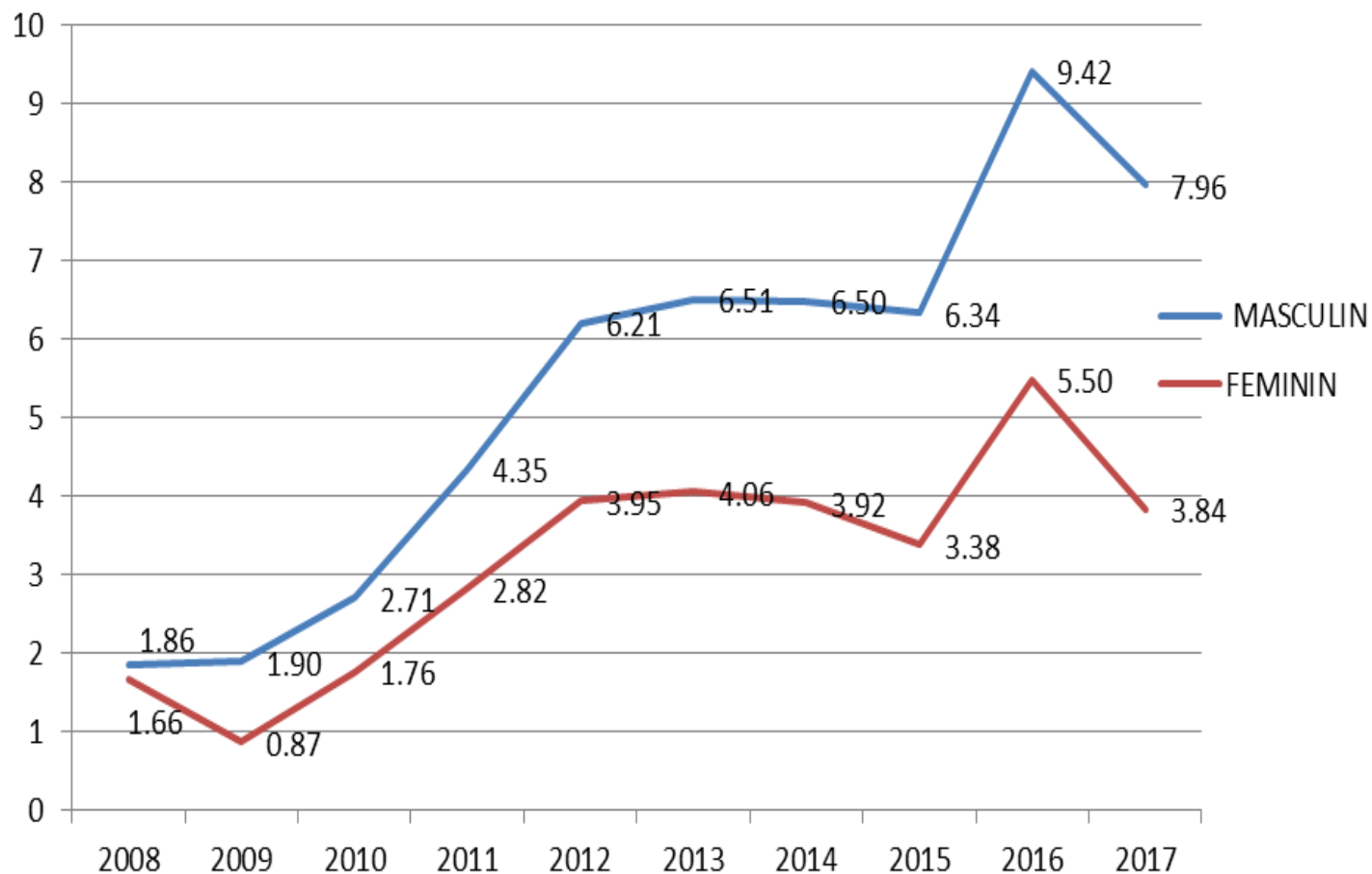

Sursa: INSP

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

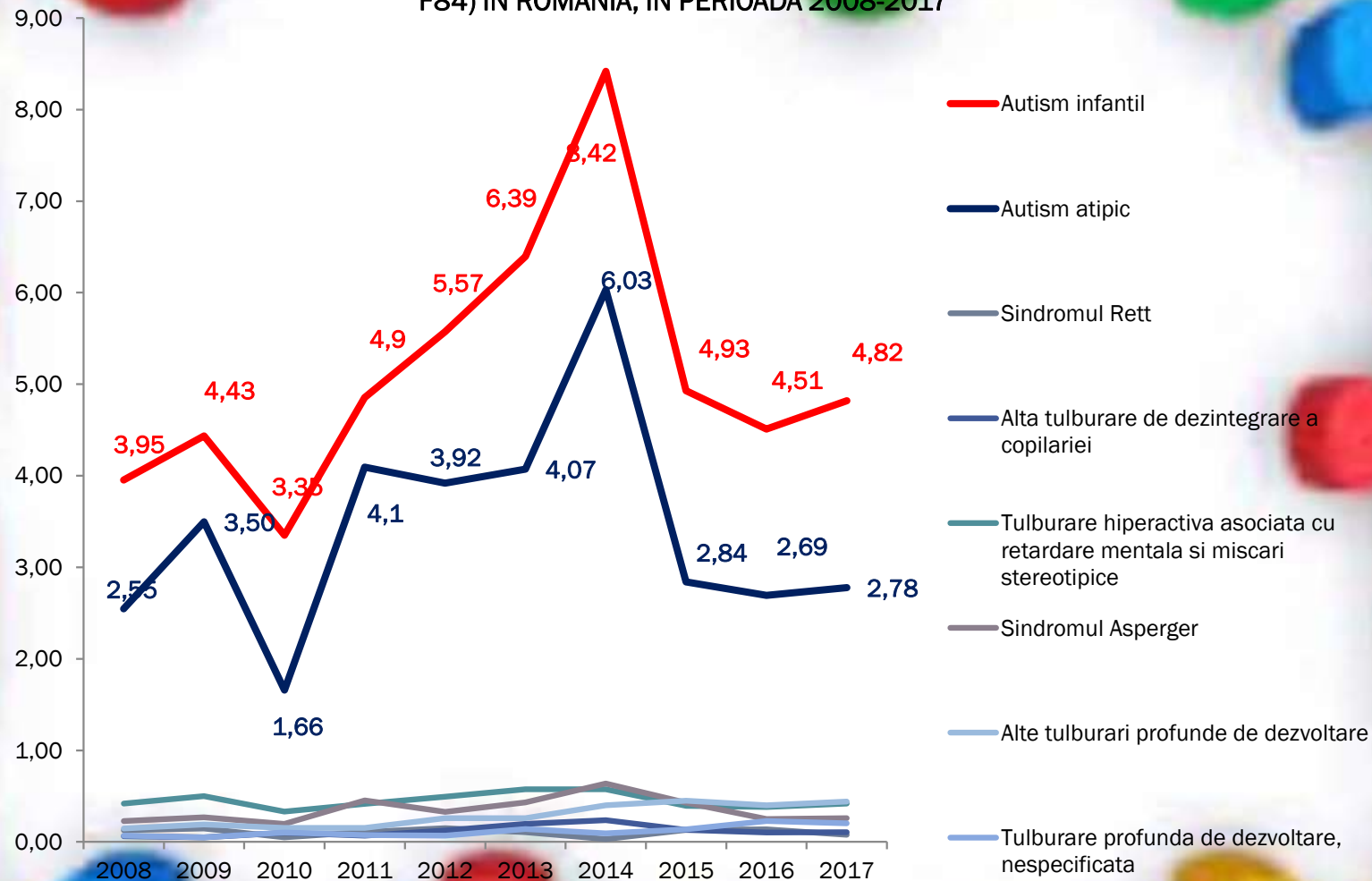
INCIDENȚA (rate la 100000 loc. populație rezidentă) PRIN ALTE TULBURĂRI ALE DEZVOLTĂRII PSIHOLOGICE ȘI FĂRĂ PRECIZARE (COD ICD 10 - F83, F84, F88, F89) ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2008-2017

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA

MORBIDITATEA SPITALIZATA PRIN TULBURARI INVALIDANTE ALE DEZVOLTARII (COD ICD 10 - F84) IN ROMANIA, IN PERIOADA 2008-2017

Sursa: INSP

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA ÎN CONTEXT EUROPEAN

Prevalența (rate la 100000 locuitori) TSA în Uniunea Europeană și România

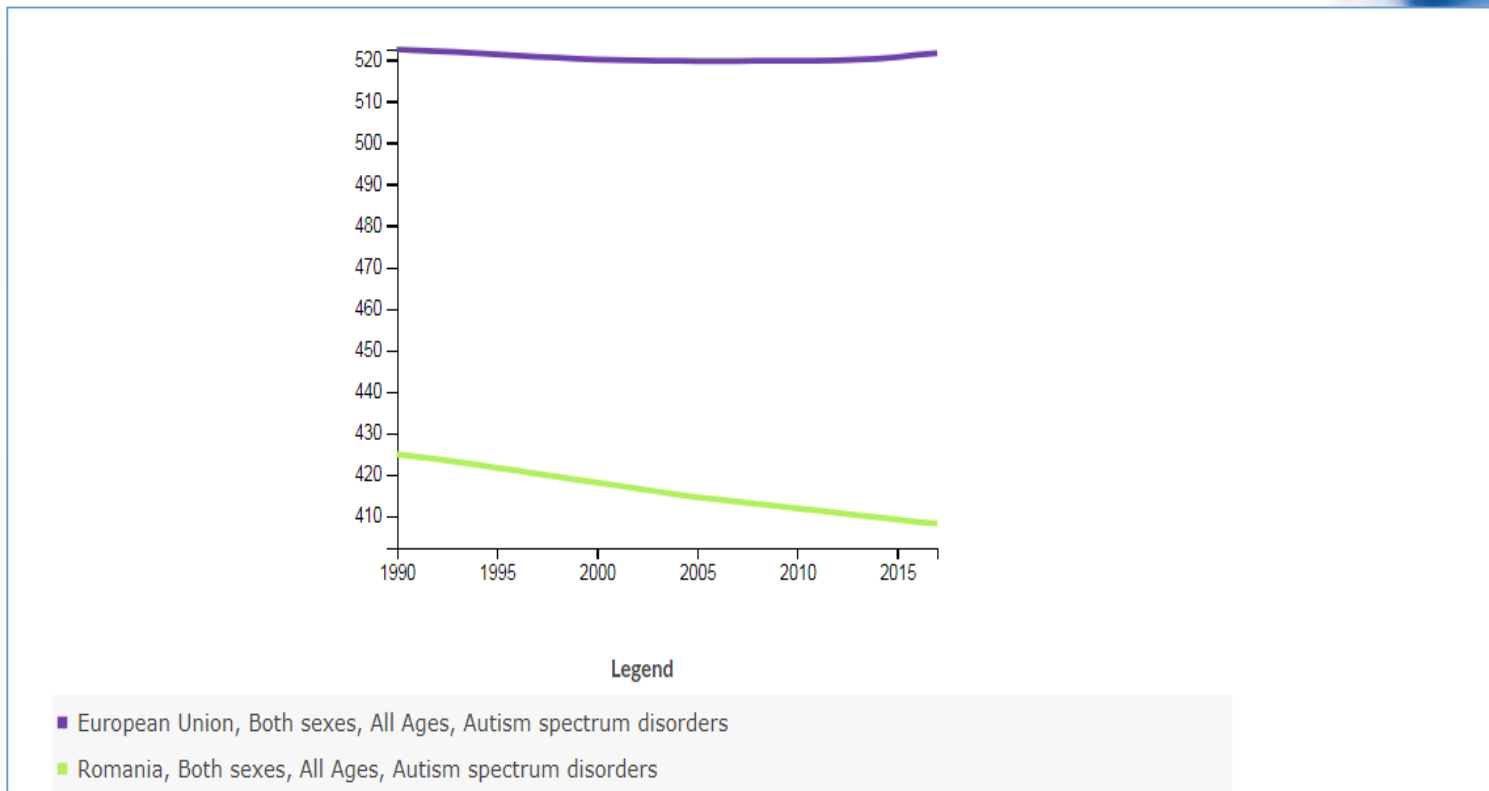
Anul	Uniunea Europeană (UE)	România
2007	519,61	413,41
2008	519,65	412,85
2009	519,69	412,32
2010	519,69	411,80
2011	519,70	411,31
2012	519,81	410,71
2013	519,96	410,17
2014	520,18	409,63
2015	520,52	409,08
2016	521,18	408,56
2017	521,52	408,13

Sursa: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN ROMÂNIA ÎN CONTEXT EUROPEAN

Prevalența (rate la 100000 loc.) TSA în Uniunea Europeană și România, ambele genuri, toate vârstele, în perioada 1990-2017

Sursa: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN CONTEXT EUROPEAN

- × Datele OMS publicate în aprilie 2017, estimează că la nivel mondial 1 din 160 de copii suferă de una din tulburările din spectrul autist (TSA), reprezentând mai mult de 7,6 milioane de ani de viață ajustați în funcție de handicap și 0,3% din povara globală a bolilor. Această estimare reprezintă o cifră medie, iar prevalența raportată variază substanțial în cadrul studiilor. Cu toate acestea, unele studii bine controlate au raportat cifre care sunt substanțial mai mari. Prevalența TSA în multe țări cu venituri mici și medii este până acum necunoscută.¹
- × Pe baza studiilor epidemiologice efectuate în ultimii 50 de ani, prevalența TSA pare să crească la nivel global. Există multe explicații posibile pentru această creștere aparentă, incluzând o conștientizare sporită, extinderea criteriilor de diagnosticare, instrumente de diagnostic mai bune și raportarea îmbunătățită.¹
- × Studiile recente sugerează că autismul afectează aproximativ unu la sută dintre europeni, care reprezintă peste cinci milioane de persoane în UE.²
- × În ultimii 30 de ani, numărul cazurilor raportate de autism a crescut rapid în toate țările în care s-au efectuat studii de prevalență. Această creștere se datorează parțial creșterii gradului de conștientizare a acestei afecțiuni în rândul profesioniștilor din domeniul sănătății, a părinților și a populației largi, modificărilor criteriilor de diagnosticare pentru autism, copiii fiind diagnosticați la o vârstă mai mică.³

1. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/autism-spectrum-disorders>

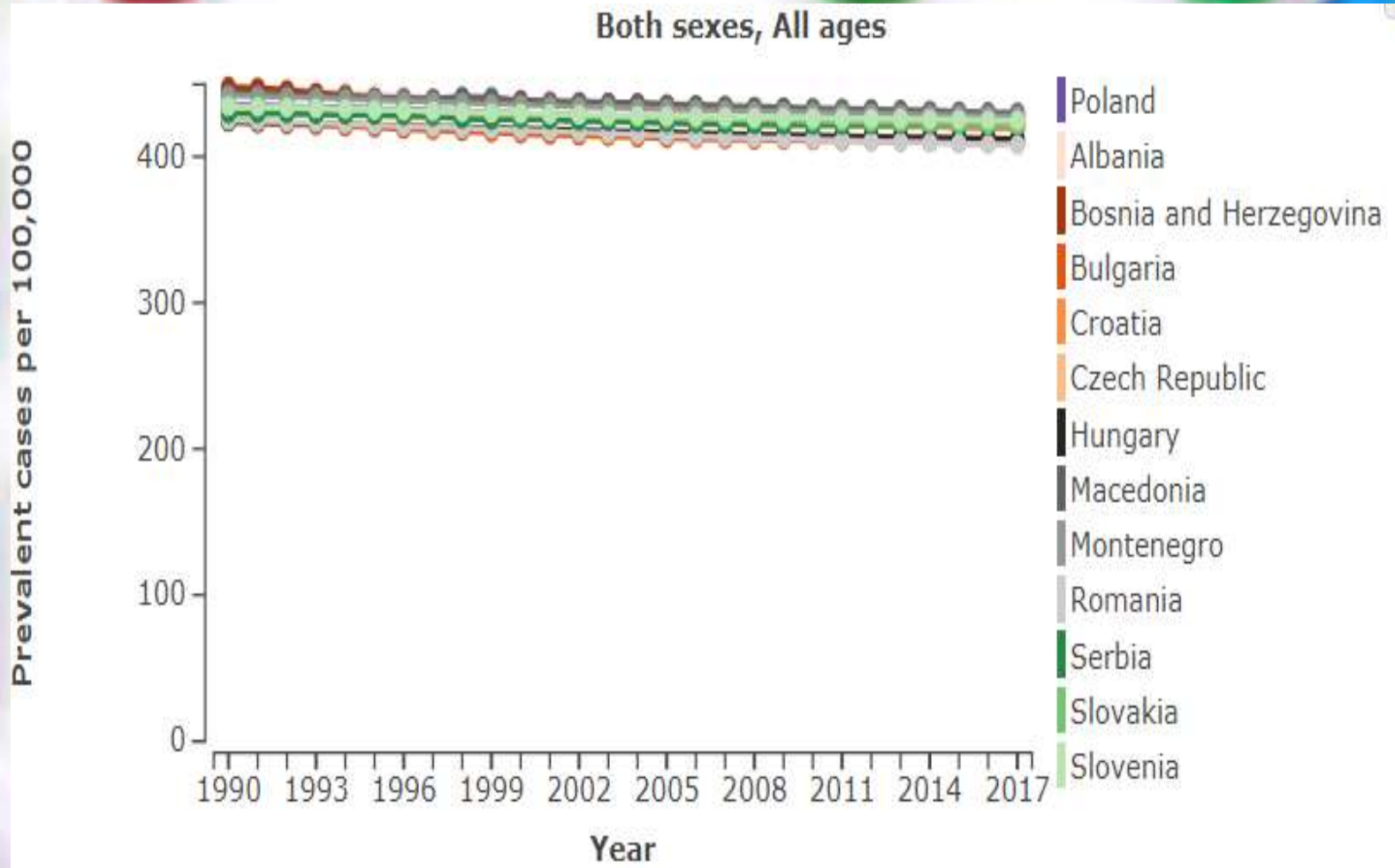
2. <https://www.autismeurope.org/blog/2018/03/29/autism-europe-steps-up-call-for-the-removal-of-barriers-faced-by-autistic-people/>

3. <https://www.autismeurope.org/about-autism/prevalence-rate-of-autism/>

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN CONTEXT EUROPEAN

Prevalența TSA în Europa Centrală în perioada 1990-2017

Sursa: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

DINAMICA ȘI NIVELUL FENOMENULUI ÎN CONTEXT EUROPEAN

Anul	Prevalența (rate la 100000 loc.) TSA în Europa Centrală		
	Total	Masculin	Feminin
2007	421,55	645,93	209,35
2008	421,09	645,24	209,09
2009	420,68	644,60	208,84
2010	420,30	643,96	208,59
2011	419,91	643,31	208,34
2012	419,53	642,65	208,10
2013	419,14	641,99	207,85
2014	418,72	641,31	207,60
2015	418,33	640,65	207,36
2016	417,94	640,03	207,13
2017	417,54	639,39	206,89

Sursa: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

FACTORI DE RISC. MECANISM DE ACȚIUNE

Factori de risc

- × Elementele esențiale ale tulburării autiste le constituie prezența unei dezvoltări clar anormale sau deteriorate în interacțiunea socială și în comunicare și un repertoriu restrâns considerabil de activități și interese.
- × Încă nu se cunosc cauzele exacte care duc la apariția TSA. Există o multitudine de factori, genetici, biologici și de mediu, care conduc la apariția TSA la unii copii.
- × Majoritatea oamenilor de știință sunt de acord că genele reprezintă unul dintre factorii de risc care cresc șansele ca o persoană să dezvolte TSA.
- × Copiii care au un frate cu TSA prezintă un risc mai mare de a dezvolta la rândul lor, TSA.
- × TSA tinde să apară mai frecvent la persoanele care au anumite afecțiuni genetice sau cromozomiale, cum ar fi sindromul X fragil sau scleroza tuberoasă.
- × Anumite medicamente administrate în timpul sarcinii, cum ar fi acidul valproic și talidomida au fost corelate cu un risc mai mare de apariție a TSA.
- × Există unele dovezi că perioada critică pentru dezvoltarea ASD are loc înainte, în timpul și imediat după naștere.
- × Copiii născuți de părinți mai în vârstă prezintă un risc mai mare de a dezvolta TSA.

Sursa: <https://www.cdc.gov/ncbddd/autism/facts.html>

FACTORI DE RISC. MECANISM DE ACȚIUNE

Mecanisme de acțiune

Mecanismele care au stat la baza autismului au fost studiate pe scară largă folosind diferite abordări. Studiile neuroanatomice au raportat macrocefalie și conectivitate neuronală anormală la persoanele cu autism, în timp ce studiile genetice pe șoareci menționează o varietate de proteine neuronale în dezvoltarea TSA.

Recent, au fost sugerate defecte ale unui număr de proteine sinaptice care determină TSA prin modificări ale structurii /funcției sinaptice și circuitelor neuronale, sugerând că "sinaptopatia" este o componentă importantă a TSA.

Sursa: Hyejung Won, Won Mah, Eunjoon Kim. Autism spectrum disorder causes, mechanisms, and treatments: focus on neuronal synapses. *Front Mol Neurosci.* 2013; 6: 19. Published online 2013 Aug 5. doi: 10.3389/fnmol.2013.00019. <https://www.nimh.nih.gov/health/topics/autism-spectrum-disorders-asd/index.shtml>

INFORMAȚII DESPRE AUTISM (GRUPURI POPULAȚIONALE LA RISC, SEMNE, SIMPTOME, TRATAMENT). (I)

Persoanele cu TSA sunt acele persoane care prezintă o tulburare anormală și/ sau alterată și extensivă a dezvoltării, manifestată înainte de vârsta de 3 ani, și printr-un tip caracteristic de funcționare anormală a interacțiunii sociale, comunicării și comportamentului care este restrictiv și repetitiv. Tulburarea este de 4 ori mai frecventă la băieți.

Sursa: ICD-10, Editura Trei, București, 2016, Pag. 412

INFORMAȚII DESPRE AUTISM (GRUPURI POPULAȚIONALE LA RISC, SEMNE, SIMPTOME, TRATAMENT).(II)

Semne și simptome

Dintre posibilele semne și simptome:

- × Lipsa interesului pentru obiecte
- × Evitarea contactului vizual
- × Dificultăți în înțelegerea sentimentelor altor persoane sau în exprimarea propriilor sentimente
- × Preferința pentru izolare
- × Repetarea cuvintelor sau expresiilor auzite
- × Dificultăți în exprimarea nevoilor
- × Repetarea unor mișcări tipice
- × Dificultăți de adaptare la schimbări legate de rutina zilnică
- × Pierderea achizițiilor dobândite

INFORMAȚII DESPRE AUTISM (GRUPURI POPULAȚIONALE LA RISC, SEMNE, SIMPTOME, TRATAMENT).(III)

Alte simptome:

- × Hiperactivitate
- × Impulsivitate
- × Atenție limitată
- × Agresivitate
- × Tantrumuri (accese de furie)
- × Obiceiuri neobișnuite legate de alimentație și somn
- × Reacții emoționale anormale
- × Absența fricii sau dimpotrivă, exagerarea acesteia
- × Reacții neobișnuite legate de modul în care lucrurile arată, sună, miros sau legate de gustul acestora

Sursa: <https://www.cdc.gov/ncbddd/autism/signs.html>

INFORMAȚII DESPRE AUTISM (GRUPURI POPULAȚIONALE LA R SEMNE, SIMPTOME, TRATAMENT).(IV)

× Terapii specializate:

- + logopedie
- + terapie comportamentală (ABA)
- + terapie ocupațională
- + fiziokinetoterapie
- + terapie nutrițională
- + terapia de integrare senzorială
- + terapie specializată pe sistemul de comunicare prin pictograme
- + terapii complementare/alternative

Sursa: <https://www.cdc.gov/ncbddd/autism/treatment.html>

× **Tratamentul medicamentos pentru afecțiunile asociate:**

- + depresia
- + anxietatea
- + hiperactivitatea
- + comportamentele de tip obsesiv-compulsiv

INFORMAȚII DESPRE AUTISM – INTERVENȚII ȘI SERVICII DISPONIBILE

- × În România, părinții care au copii cu vârsta între 1 și 3 ani sunt încurajați să solicite aplicarea screening-ului în cabinetul medicului de familie, la controalele obligatorii de la 12, 16, 18, 24 și 36 de luni, potrivit articolului 3 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate din 25.08.2016.
- × Chestionarul screening permite identificarea primelor simptome ale unei tulburări de spectru autist, menite să îndrume părintele către un specialist.
- × Chestionarul de screening a fost elaborat în cadrul Programului Național de Sănătate Mintală 3.1 Subprogramul de profilaxie în patologia psihiatrică și psihosocială și validat în populația generală de către Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj.
- × Acest chestionar de screening are 9 întrebări, se aplică gratuit de către medicul de familie, durează între 5 și 10 minute și poate ajuta părintele să-și dea seama foarte devreme dacă copilul poate să dezvolte acest tip de întârziere sau a dezvoltat deja. Dacă se obține un scor peste 10, scor care indică că putem vorbi de TSA, medicul de familie trimite copilul mai departe către medicul psihiatru.

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CONȘTIENȚĂRII AUTISMULUI ȘI ISTORIC

Ziua Internațională de Conștientizare a Autismului a avut loc în fiecare an, începând cu 9 septembrie 1989. Aceasta a fost desemnată de către Rezoluția 62/139 a Adunării Generale a Națiunilor Unite. Ziua Internațională de Conștientizare a Autismului a fost propusă de către reprezentanții statului Qatar, susținută de către toate statele membre și adoptată la 18 decembrie 2007.

Rezoluția Zilei Internaționale de Conștientizare a Autismului a avut patru mari componente:

- **stabilirea zilei de 2 aprilie ca fiind ziua internațională;**
- **participarea tuturor organizațiilor ONU, a statelor membre, a ONG-urilor și a tuturor organizațiilor publice și private la această zi;**
- **creșterea gradului de conștientizare a autismului la toate nivelele societății;**
- **transmiterea acestui mesaj tuturor statelor membre și celorlalte organe ale ONU de către Secretarul-General al ONU.**

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CONȘTIENȚĂRII AUTISMULUI ȘI ISTORIC

- × Tema pentru anul 2019 a Zilei Internaționale a Conștientizării Autismului: **„Înțelegerea și conștientizarea autismului”**.
- × Cu această ocazie, se va organiza întâlnirea experților în domeniul tulburărilor de spectru autist, în perioada 14-15 martie, în capitala Croației, la Zagreb.
- × Obiectivul congresului este să ofere o platformă internațională pentru discuții prețioase cu privire la inovațiile recente, studiile clinice, provocările actuale și viitoare, educația continuă, colaborarea și consolidarea rețelei profesionale pentru viitor, în domeniul autismului.
- × Cei mai importanți medici, cercetători, clinicieni, educatori în domeniul autismului vor prezenta dovezi pe scară largă, vor demonstra și vor introduce noi tehnici de cercetare bazate pe descoperiri de ultimă oră.

Sursa: <https://autism.conferenceseries.com>

DE CE ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CONȘTIENȚĂRII AUTISMULUI?

- × Se estimează că 1 din 160 de copii, la nivel mondial, are ASD (Autism spectrum disorders). Această estimare reprezintă o cifră medie, iar prevalența raportată variază substanțial în cadrul studiilor. Cu toate acestea, unele studii bine controlate au raportat cifre care sunt mult mai mari. Prevalența ASD în multe țări cu venituri mici și medii este până acum necunoscută.
- × Pe baza studiilor epidemiologice efectuate în ultimii 50 de ani, prevalența ASD pare să crească la nivel global. Există multe explicații posibile pentru această creștere aparentă, incluzând o conștientizare sporită, extinderea criteriilor de diagnostic, instrumente de diagnostic mai bune și raportarea îmbunătățită.

Sursa: <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/autism-spectrum-disorders>

DE CE ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CONȘTIENTIZĂRII AUTISMULUI?

- × În timp ce unii oameni cu TSA pot trăi independent, alții au dizabilități severe și necesită îngrijire și sprijin pe tot parcursul vieții.
- × Intervențiile psihosociale, cum ar fi terapiile comportamentale și programele de pregătire ale părinților, pot reduce dificultățile de comunicare și de comportament social, cu un impact pozitiv asupra calității vieții persoanelor cu TSA și a îngrijitorilor lor.
- × În întreaga lume, persoanele cu TSA sunt adesea supuse discriminării și încălcărilor drepturilor omului. La nivel global, accesul la servicii și asistență pentru persoanele cu TSA este inadecvat.
- × TSA se referă la o serie de condiții caracterizate printr-un comportament social afectat, dificultăți de comunicare, precum și o gamă restrânsă de interese și activități efectuate repetitiv.
- × Persoanele cu TSA prezintă deseori și alte afecțiuni, inclusiv epilepsia, depresia, anxietatea și tulburarea de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD).

POLITICI ȘI PROGRAME LA NIVEL EUROPEAN

- × Implementing UN CRPD for the autism spectrum conditions.
<https://www.autismeurope.org/wp-content/uploads/2017/08/implementing-uncrpd-for-autism-spectrum-conference-pdf.pdf>
- × Protecting the rights of people with autism in the fields of education and employment – International and European perspectives.
<https://www.autismeurope.org/blog/2015/03/29/protecting-the-rights-of-people-with-autism-in-the-fields-of-education-and-employment-international-and-european-perspectives/>.
- × Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități
<https://www.fcndr.ro/index.php/2018/03/29/conventia-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/>
- × Declarația Universală a Drepturilor Omului
http://www.anr.gov.ro/docs/legislatie/internationala/Declaratia_Universala_a_Drepturilor_Omului.pdf
- × Convenția cu privire la drepturile copilului <http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/conventia.pdf>

POLITICI ȘI PROGRAME LA NIVEL NAȚIONAL

- × Legea nr. 151 din 12 iulie 2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate.
- × Legea Nr. 200 din 27.06.2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate.
- × Legea 448/2004 privind serviciile sociale.
- × Legea 272 din 21 iunie 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului despre respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului.
- × Legea 292/2011. Legea asistenței sociale.
- × Ordinul nr. 590 din 12 noiembrie 2008 privind aprobarea instrucțiunilor pentru aplicarea Articolul 78 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.
- × Ordinul nr. 432 din 14 mai 2007 pentru aprobarea Procedurii de acordare a drepturilor prevăzute la Articolul 12 alin. (1) lit. b), e) – g) și la alin. (2) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare.
- × Hotărârea nr. 1251/2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat.
- × HG nr.1826/2005 privind aprobarea strategiei naționale de dezvoltare a serviciilor sociale.
- × Ordinul 24/2004 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii pentru centrele de zi.
- × Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate

Funda puzzle este simbolul campaniei internaționale de conștientizare a autismului. Puzzle-ul reflectă misterul și complexitatea autismului, culorile și formele variate reprezintă diversitatea oamenilor și a familiilor care se confruntă cu această afecțiune. Funda, însă, are o luminozitate care semnifică speranța - speranța că prin creșterea conștientizării autismului și prin intervenția timpurie și tratamente adecvate, persoanele cu autism să aibă o viață împlinită. Piesele puzzle pot conține informații despre autism.

